

PAINK BETAR

## „Päiksetari“ lugejatele.

„Päiksetar“ tahab lastele pakkuda huwitavaid ja arendavaid jutustusi, näidendeid, luuletusi ning joonistusi. Igasse numbrisse püütakse paigutada koguke mõistatusi, ülesandeid ja iseseisvaid töid terastele lastele.

„Päiksetari“ järgmises numbris avatakse eriosakond, „Päiksetari“ kirjakast, kus väiksed lugejad vastastikku mõtteid vahetada võivad, esitades küsimusi ja vastales neile.

„Päiksetaris“ avatakse nurgakene „Meie oma tööd“, kuhu lapsed saata võivad kirjatöid, millest kõlbulikud avaldatakse „Päiksetaris“.

„Päiksetari“ väljaandjad loodavad, et „Päiksetar“ sobja vastuvõttu leiab.

# PÄIKSETAR

Nr. 1.

Märts.

1926. a.

Wastutaw toimetaja **R. Laur.** Tegew toimetaja ja wäljaandja **L. Kirusk.**

**Toimetus ja talitus Tallinnas, Toom-Kooli tän. 1—3.** Toimetuse kõnetunnid igal kesknädalal 2—4. Tellimiste aadress: Tallinn, Toom-Kooli tän. 1—3 „Päiksetar“. Tellimishind aastas 240mk., poolesaastas 120 mk., weerandaastas 60 mk. Üksiknumber 20 mk.

## Päiksetar.

L. Kirusk.

Armas Jumal istus aujärjel, mille moodustasid walged pilwed. Ta silmad särasid kahe kiirgawa päikesena, tungides läbi pilwede, läbi maa ja merede, läbi puulehtede ja tüwede, läbi lillede südamete, läbi loomade



ja inimeste hingede. Ta pilk oli siin ja oli seal, ta oli taewa- ja maariigis, ta oli igalpool, sest ta oli taewa

ja maa Looja. Ta oli nagu päikene, kes saatis igalepoole omad kiired, kuid ta polnud päikene, ta walwas

öösel nagu kuu ja tähed, kuid ta polnud kuu ega tähed. Ta walitses taewa ja maa üle, ta walitses päikese, kuu ja tähtede üle.

Päikese, kuu ja tähtede peal toimisid inglid, Jumala saadikud. Nad wiisid Jumala soowil walgust maa peale ja töid. maa pealt inimeste mõtted taewasse Jumala juurde. Nii liuglesid nad juba hallidest aegadest peale taewa ja maa wahel. Aegadel, mil taewas maale ligemal oli, nägid inimesed neid taewasaadikuid oma silmaga, kuid siis tulid ajad, mil taewariik nagu kaugenes maariigist, ja inimesed ei ulatunud nägema inglid. Nad tundsid weel ainult rõõmu- ja õnnesilmapiikel, et neil taewalik tundmus hinges on. See tuli sellest, et inglid oma tiibade serwalt õrnalt kulda inimhingedesse puistasid, ja inimsüdamed seepärast rõõmu- ja õnneküllased olid.

Kuid aegade jooksul muutus inglite läbikäimine maaga ikka raskemaks, sest taewa ja maa wahele tekkisid hallid pilwed, mis ikka tihenesid ja tihenesid.

Jumal nägi seda ja ta ilme muutus ikka tõsisemaks. Hallid pilwed tõusid ja laskusid, neis pilwedes nägi Jumal süngeid lõuste, moonutusi ja muid koledusi.

Kõike seda nähes jäi Kõigewägewam mõtiskellu. See kestis kaua, wäga kaua. Wiimaks näis ta olewat jõudnud otsusele. Ta nagu hiilgas kaunimalt kui enne. Nüüd pidi sündima midagi suurt, seda awaldas Kõigewägewama näoilme. Ja ta sõnas omaette: „Päikseriik peab taewa ja maa wahele asutatama, seal peab walitsema päiksetitar, Päiksetar, kes oma säraga lahutaks õudsed pilwed, et ühendus inimestega ei katkeks.“

Seda öelnud wöttis Jumal wikerkaarse pasuna ja puhus järgimööda seitse korda. Hüüd läks helisedes seitsme taewatähe juurde, mis maariigile kõige lähemal asusid. Inglid teadsid, et see hüüd oli kutse ilmuda Jumala ette. Ilmusidki õrnades kollastes, sinistes, roosades, rohelis-

tes ja muuwärwilistes rüüdes. Iga inglisalga eel lendas ingeljuht, peas kroon, mille ees sädeles kas kollane, sinine, roosa, roheline wõi muudes wärwides täht. Nad hõljusid waikselt Kõigewägewama jalge ette ja jäid ta aupaistuses alandlikult lumiwalgeisse pilwedesse poolringis ootama, olles kuulamiswalmis.

Siis puhus Kõigewägewam teist korda, seekord hõbepasunasse. Ilmusid inglid kuu pealt. Nad sädelesid hõberdawas helgis, hõbedastes õrnades rüüdes. Nende juhil oli peas hõbekroon hõbetähega. Sõudes hõbetiivade löögil mööda taewaruumi puistasid hõbedat walgeisse pilwedesse ja jäid wiimaks üks aste kõrgemale teiste taha seisma.

Nüüd puhus Kõigewägewam kolmat korda, seekord kuldpasunasse. Ilmusid inglid päikese pealt. Nende kuldrüüd sädelesid juba kaugelt, nad liginesid kuldtiivade sõudel. Neid juhtis ingel, kel peas oli kuldkroon kuldtähega. Nende tiibadelt sadas kulda pilwedekuhja. Nad jäid seisma aste kõrgemale kui teised.

Nende särast ja hiilgusest helkis taewaruum. Kui nüüd inglid kõik Jumala ette olid kogunud, algas Jumal: „Teid kutsusin ma, et teile tähtsat ülesannet teatada, mille kordasaatmiseks mul teie abi tarwis läheb. Ma olen mures inimeste tulewiku pärast maa peal. Teie täidate laitmata oma kohustusi, kuid sellest hoolimata kerkib maa pealt palju süngeid pilwi, milles niipalju õudust peitub, et teie neist enam kergesti läbi ei pääse. Need pilwed on kujunenud inimeste muredest, kui ka nende pahategudest, mida nad korda saatnud. Kui see kaua weel edasi kestaks, kaoks taewas peagi nende silmapiirilt, neis kaoks usk teie häätegudesse ja nad isegi ei teeks enam head. Kuid mina tahan oma laste, inimeste eest hoolitseda. Mina tahan luua päikseriigi, mis asuks taewa ja maa wahel, ja kus walitseks Päiksetar, taewa päikese tütar, kelle silmist jooksid targad taewatarkust ja lapsed õnne ja rõõmu. Kui leiduks

ükski inimene, kes sinna riiki pääseks ja Päiksetari mitte ükski unes, waid ka ilmsi näeks, siis wõidaks sellest nii maa kui taewas, sest sünged pilwed haihtuksid märksa, ja taewas ning maa tunneksid üksteist jälle ära.

Tule nüüd ligemale, sa kuldkroonitud ingel päikese pealt, sulle tahan ma selle suure ülesande usaldada, teised olgu sulle abiks.“

Kohe hõljus päikseinglite juht Kõigewägewama ette ja jäi alandlikult seisma.

Siis jätkas Kõigewägewam: „Wõta see kuldiwake ja wii ta aegsasti kewadise päikse säras maa peale, otsi talle kohane paik, et ta wõiks wabalt wõrsuda, kaswada ja päikseriiki luua.“

Ingeljuht wõttis kuldiwake oma kätte ja ütles: „Täidan su soowi, Kõigewägewam Looja.“ Ta lendas nüüd maa poole oma ülesannet täitma. Laskudes maa ligidusse, otsis ta wanemaid, kelle hoolde oleks wõinud usaldada seda tulewast taewalast. Ta lendas üle mitmesuguste maade, mitmesuguste inimeste juurde, kuid ükski ei paistnud wäärt ega ka tark küllalt olewat seda kaunist taime üles kaswatama. Küll lendas ta läbi lossid, majad, urtsikud, kuid asjata. Igalpool oleks kitsas olnud, igalpool oleks tal õhku wähe olnud, ta oleks lämbund nii lossis kui urtsikus. Ta wajas plirita awarust, ta wajas päikest rohkem kui inimlapsed.

Ingel oli tõsiselt mures ja tal ei jäänud lõpuks muud üle kui kuldiwakekese jäle taewa poole tõusta.

Kui ta parajasti kõrge mäe tipule jõudis, langes äkki kuldiwake ta rüpest mäeharjale. Ingel ei jõudnud weel ehmatadagi, kui ta silme ees suur ime sündis: mäeharjale, kuhu iwake langenu, kerkis korraga hiiglasuur hoone, mille seinad selgest kristallist ja mille üle laotus kuld-kupline katus, kuhu wiis lugematu arw kristallastmeid. Selles hoones oli üksainus awar ruum ja ruumi keskel kuldtroon, kus istuski taewalaps Päiksetar, kes sündinud kuld-

iwakesest. Ta keha oli õrn ja läbi-  
paistew kui roosiõie lehed, ta silmad särasid kui kaks tähte, kuldjuukselid peakest kaunistas kroon, millest särasid kiirewihud.

Ingel oli üliõnnelik seda nähes. Ta hõljus Päiksetari juurde, suudles teda otsaesisele ja tõusis üles. Nüüd teadis Päiksetar, kes ta oli ja ta jõud kaswas hoogsalt, kaswasid ka imeomadused, kaswas wõime enda kuju muuta ja isegi end nägematuks teha.

Seda hoonet ümbritses põline mets, kus askeldusid imelikud olewused: käabused ajasid teineteist taga wõi hirmutasid murutütreid, kes kuldtiwaliste kiilide ja kirjude liblikate seljas nende silmapiirilt kadusid.

Päiksetar armastas sageli wiibida oma metsas, kus oli palju päikest, ja elu kirendas wärwides. Ühel ilusal kewadpäewal hõljus ta jälle metsas. Seljas oli tal mitmehelgiline õhk-õhukene loorrüü. Wahel hõljus ta, wahel kõndis ta kergel sammul mööda maad. Ta mängis täna imekena wirwendawa keraga, pildudes seda õhku ja püüdes kinni.

Õo jõudes kogus hulk wäikseid ja suuri lapsi ta ümber, wahel mängis ta nendega peitu, wahel jooksid lapsed ta järel ja tahtsid tabada ta wärwilise loorrüü ribakest ja ta wirwendawat kerakest, ta lendas aga hilju otse nende käekeste wahelt õhku, wirwendas seal wikerkaarselt, naeratas neile ja pildus oma wirwendawat kerakest laste hulka, mille lapsed hõisates ja kilgates kinni püüdsid kui kõige suurema õnne ja wiskasid jälle üles Päiksetari kätte, kus ta tuhandeis wärwes hiilgas. Niisugune lõbus mäng Päiksetari ja laste wahel kordus pea igal öösel, ja mets kajas laste ja Päiksetari naerust, kui kristallkellukeste helinast.

Kui lapsed juba küllalt olid mänginud ja end wäsitanud, kadusid nad rõõmutujus metsast.

Päiksetõusul wilistas Päiksetar linnukeelele. Nüüd lendasid mitmewärwilised linnud puude okstetele, kus igaüks neist siristas omal wiisil, nii et mets rõõmust rõkkas.

Kui juba päikene oli kõrgemale tõusnud, mängis Päiksetar kuldkandlil, puudutades wärisewaid keeli õrnade sõrmedega. Nüüd pistisid kõik lillekesed oma peakesed wälja ja rõõmustasid Päiksetari nähes. Ühes muusikahelidega walgusid Päiksetari rüüst wikerkaarwärwid alla, lilled jõid neid ühes helidega ja said omale mitmewärwilised õiekesed.

Siis liugles Päiksetar metsa-aasakesele, kus kord olnud tempel, nüüd aga weel ainult waremed sellest järele jäänud. Ta istus waremetele. Ei saanud ta weel kaua waadata oma ümbrust, kui nägi korraga inimest tulewat. Ta ei olnud kunagi päewal näinud inimesi oma metsas, küll aga öösel, ja needki ei olnud täpselt sarnased päewastele inimestele, keda Päiksetar wahel wäljaspool metsa juhtunud nägema. Need, kes tema riiki sattunud, olid igatsejad ilu-ihkajad inimhinged, kes otsisid päikest öösel ja kuulatasid Päiksetari taewalikke laule. Päewal kirjutasid nad paberile laulukajad. Inimesed nimetasid neid luuletajateks. Siis olid seal weel inimhinged, kes käisid kuulatamas helisid, mis Päiksetari kuldkandlilt woolasid. Need helid kõlasid päewal nende hinges ja nad mängisid neid teistelegi. Neid inimesi nimetasid teised heliloojateks.

Mõnele inimhingele meeldis wäga Päiksetari wikerkaarne rüü, nad pidasid hoolega meeles ta laine-tawaid wärwe ning püüdsid päewal neid tabada ja edasi anda kas lõuendil wõi paberil. Neid nimetasid inimesed maalikunstnikkudeks. Nii käisid paljud päikse järel igatsewad hinged Päiksetari metsas, see oli aga ikka öösel, ja päewal ei mäletanud nad enam oma öösisst reisi.

Päiksetar imestas wäga päise päewa ajal inimest nähes. Ta peitus nüüd rohtu ja kattis end rohelise rüüga, nii et inimpilk teda sugugi rohost poleks eraldanud. Sealt silmitses ta tähelepanelikult tulijat, see osutus talle tuntuks, sest ööseti oli ta seda inimest oma riigis näinud. Päiksetar teadis ka, et see inimene oma öösel

saadud muljed päewal raamatusse kirjutas, lõuendile maalis ja muusika-riistadel wäljendas. Inimesed nimetasid teda kaunishingeks ja suurwaimuks. Nüüd tuli ta päise päewa ajal Päiksetari metsa. Päiksetar nägi, et inimesel suur mure südames oli. Päiksetar armastas ta silmade sügawust ja ta waimu awarust. Suur kaastunne asus ta südamesse, ta oleks tahtnud häämeelega oma säraga need murepilwed peletada, kuid ta nägi, et inimene oma jõuga neist wõitu saada tahtis. Wäsinult istus inimene templiwaremetele ja jäi mõtiskellu. Päiksetar, kes istus eemal nägematuna, hoidis imekerakest rüpes ja kuulis inimeselt järgmisi sõnu:

„Inimesed peawad mind targaks, kuid iial pole ma näinud tarkust ennast, kes on ta, kus ta on? Inimesed peawad mind päikseküllaseks luuletajaks, kes on aga päike, mis on ta tuum, ta walgus? Kas näen kunagi päikest ennast, wõi ikka ainult ta wälist kuju? Inimesed peawad mind iluloojaks, kus on aga see elaw iluilm ise? Kes awab mulle ta tarkused? Kes teeb nad minu silmale nähtawaks“

Kui ta need sõnad öelnud, tõusis Päiksetar nägematult õhku ja wiskas sealt hilju oma wikerkaarse kerakese alla, otse inimese jalge ette. Inimene heitus ja imestas wäga ootamatult ta ette langenud kera üle, tõstis kera üles ja waatles seda igast küljest. Ta polnud sarnast asja weel kunagi näinud, see oli nagu sajawärwilistest kalliskiwidest koostatud.

Äkki kuuleb ta kuskilt öeldawat: „Awa kerake, aga ettewaatlikult, siis awanewad sulle kõik tarkuse salwed!“

Inimene waatas ringi ja imestas kui ta kedagi ei näinud, hääl kõlas talle aga tuttawana. Ta tahtis kohe kera awada, kuid ta ei leidnud ei awaust ega praokest.

Ta jäi nukraks, kuid tahtes targaks saada, püüdis ta siiski kera awada. Äkki tuli tal hea nõu, ta

tõusis püsti ja wiskas kera täie hooga waremekiwi wastu. Kera küljest kargas killuwihm, ja mis ta nägi? Endine rõõmus mets oli ta silme eest kadunud. Silmapilkselt muutus hele päew widewikuks, puud langetasid oksad, lilled sulgusid õied, ja lindude laul waikis. Pimedus ta ümber tihenes ja tihenes, kuskil huikas öökull ja raputas wihaselt tiibu, emahunt hulus kaeblikult ja waremetest lendasid nahkhiired wälja.

Inimene seisis hirmunult ja täiesti nõutalt.

„Millest tekkis see muutus?“ küsis ta arusaamatuses.

„Huu, huu“, nuttis tuul waremetes, „inimene, miks ei täitnud sa Pääksetari käsku ja püüdsid kera wägiwalgaga awada, nüüd kurwastab Pääksetar, ja meie oleme päikesest ilma, anna meile tagasi päiksewalgus!“

Inimene tahtis põgeneda, kuid ei leidnud teed pilkases pimeduses. Teed kobades komistas ta millegi peale, kumardas ja wõttis selle üles, see oli talle kingitud kerakene, millelt killunenud ainult wäline koor. Kerakene wilkus ja sädeles ja inimene nägi, et ta oli hõbedane.

Inimene hoidis kerakest käes ja sügaw kahetsus asus ta hinge, et ta antud käsu wastu eksinud. Minutil, mil kahetsus kõige sügawam oli, tundis inimene, et midagi ta peodest maha woolab. Äkki kukkus kerakene ta peost, weeres edasi ja keralt rullus lahti hõbedane tee, mis läikides ja wirwenedes pimedusest läbi lõigates kaugusesse wiis. Inimene otsustas seda teed mööda päikest otsima minna. Ta rändas nüüd läbi orgude, üle mägede, rändas wäsimuseni, lootustuluke hinges. Wiimaks lõppes tee ja roidunult langes ta maha. Kange jänu piinas teda ja ta oli nii wäsinud, et magama jäi. Sel silmapilgul ilmus Pääksetar inimese juurde, karastas kastega ta otsaesist, hüüdis tasa: „Awa silmad!“ ja kadus.

Inimene, awanud silmad, nägi, et ta on jõudnud hõbeteede lõppsihile, mäetipule ja ta ees kiirgab päike, millest rulluwad lahti pimestawalt hiilgawad rõngad. Päikese südames nägi ta aga imeilusat neitsit, see on Pääksetar.

Inimene langes põlwili, sirutas käed Pääksetari poole ja hüüdis: „Pääksetar, anna mulle walgust, et wõiksin seda wiia kiwidele, lilledele, puudele, loomadele ja inimestele!“

Pääksetar sirutas oma hiilgawad käed, mille sõrmedest wälja hoowasid walgusjoad, õnnistas inimest ja ütles: „Õnnistan su tungi walguse poole, õnnistan su kaastunnet ja armastust kõigi elawa ja eluta wastu, õnnistan su mõtteid ja su tegusid. Oma siiajõudmisega löid sa ühenduse päikese ja maa wahel, missugust sidet kõwendawad edaspidi sinusarnased kaunishinged, kelle waim tungib taewa ja maa saladusteni, ning kes seda, mis nad näinud, kuulnud ja mõistnud, teistele edasi annawad luules, helides ja wärwides. Kui inimkonnal tulewad mure ja nukruse päewad ja elu näib neile iluta, siis rändab nendest jällegi mõni julge ja tugew päikese riiki, et wiia elu ja rõõmu inimkonnale.“

Pääksetar puudutas oma sõrmedega inimese laugusid, ja inimene leidis end jällegi metsas, kust ta hõbeteed mööda lahkunud. Kuid mets polnud enam kurb ja pime, waid säras keskpäewa walguses ja helises. Kirjusulgsed linnud lendasid ja widistasid, lilled lõhnasid tugewasti, rohelse lehe all naeris käsipõsakil murutütar, näkineiuad hullasid wesi-roosidega järwedes ja tilistasid hõbekellukesi jahedais allikais.

Inimene oli weel õnnelikum kui loodus ta ümber, sest ta tundis, et ta rohkem kui kunagi enne wõimas oli inimestele ilmutama neid imehelisid ja wärwe, mis ta näinud päikseriigis. Ja kogu inimkond ärkas kui unest, kui päikseriigis käinu neile jutustas muusikas, luules wõi wärwides oma elamustest.

## Märtsis.

*Ojake niriseb hange alt,  
ülevalt  
heliseb lõokese tralle.  
Pajude siidiseid palle  
harutab päikese sõrm.*

*Talwine torm  
huludes põgenend Põhja.  
Peagi lehtede-kuhja  
Mattub mu kodune aed.*

## Kuidas wäike Taawet terweks sai.

Ülestõusmispüha legend.

A.

Helejuukseline päike piilus ühe silmanurgaga wäikesesse poolpimedasse ruumi, kus lamas wäike haige Taawet põrandale laotatud wanal waibal. Taawet oli umbes kuueaastane kähärjuukseline poisike, kes ei pääsenud wälja mängima ja rõõmustama ilusa päewa üle, — ta ei saanud käia, jalad olid tal wigased. Kui ta alles üsna wäikene oli, unustas ema ta kord üksi tänawale. Rõõmsalt tatsas lapsuke tänawa keskele ja kilkas imestusega, nähes eemalt lähenewat uhke Rooma maawalitseja särawat tõlda. Kuid järgmisel silmapilgul lamas ta werisena teetolmus, hoolimata hobustejuht oli tast üle sõitnud. Sellest ajast ei pääsenud wäike Taawet enam wälja, wiis pikka, pikka aastat lamas ta purustatud jalgega. Kewade paljuwärwilised õied, pehme tuul, lindude laul ja suwe wiljakas soojus, kõigist jäi ta ilma. Lamas päewad ja ööd, ainsaks seltsiliseks päike, kes pistis oma kuldse sõrme uksepraost tuppa igal pärastlõunal. Taaweti wanemate eluruum asus majas, mis oli kitsal põiktänawal Jeruusalemma müüri ääres. Siin elasid waesed inimesed, kalamehed ja käsitöölised. Ka Taaweti isa oli kalamees, ema aga käis tööil ühe rikkamehe uhkes rohtaias.

Õhtutel koju tulnud wõttis ta wäikese Taaweti sülle ja kandis ta maja katusele, mis oli, nagu kõigil hommikumaa majadel, ühetasane ja wäikese wõrekesega piiratud. Siin istusid terve maja elanikud õhtutel koos, hingasid karastawat ööõhku ja jutustasid päewasündmustest.

Need õhtud olid ilusad silmapilgud waese lapse elus. Ema jutustas talle rikkamehe ilusast aiast, põlistest õlipuudest ja haruldastest lilledest. Mõnikord rääkis ema Taawetile Messiasst, suurest kuningast, kelle tulekut kõik ootasid. Taawet ei saanud küll õieti aru, mispärast seda Messiasst nii wäga oodati, kuid et ta tulek suur sündmus oleks, seda mõistis ta küll. Wiimasel ajal oli see jutuaine emal nagu ununenud. Oli tihti mõttes ja rääkis kellegist Jeesusest, kes Juudamaa linnades ja mägedel õpetas ja isegi haigeid terweks tegi. Ja mõne päewa eest ühel õhtul räägiti katusel, et ta surnugi ellu äratanud. Ning Taaweti isa, kes enamasti ikka waiakis, rääkis alles eile õhtul, et ta ise kord näinud, kuidas see Jeesus sundinud tormi ja tuult waikseks jääma. Ema waatas tihti järeilmõeldes Taaweti peale ja kui ta kord kaewult naiste käest kuulnud, kuidas Jeesus halwatud mehe terweks teinud, awaldas ta aralt mõtet, ehk see imeõpetaja teeks Taawetigi jalakesed terweks. Aga isa ei lasknud teda lõpuni rääkidagi. — Ei maksa last asjata lootma panna — ütles ta — muidugi aitab ta wist ainult rikkaid, ja meie oleme ju waesed kalamehed. — Ema ohkas ja jäi wait. Kuid wäike Taawet unistas nüüd kõik need pikad päewad sellest, et ta ometi ehk weel käia wõib ja ise näha kõike seda ilu wäljaspool oma kitsast tuba, millest ema jutustas.

Nüüd oli Taawetil wäga igaw. Paasapühad olid warsti käes ja ema



sellepärast igapäew kauem töö — uhke aed pidi pühadeks korda saama. Täna tuli ema aga juba enne keskpäewa koju. Ta oli väga ärritatud. — Taawet, — ütles ta, ja ta hääles wärises nutt, — pead ilma jääma lootusest, et saad terweks, Jeesus on kinni wõetud ja lüüakse täna risti. Terwe linn jookseb kokku seda waatama, ka minagi tahtsin minna. — Wäike Taawet kuuläs ja kahwatas. Olid korraga häwitatud kõik ta ilusad lootused. — Ema — palus ta, end istukile ajades ja tugeses kõhnaile kätele — wõta mind kaasa! —

Ema kahtles weidi, siis ütles: — Wõtan su kaasa, ehk näeme teda eemaltki. — Wõttis Taaweti sülle, laps oli kõhn ja kerge, ei olnud raske teda kanda. Kui jõudsid peatänawale, nägid siin edasirühkiwat inimestemerde, keset seda lärmitsewat hulka oli trobikond Rooma sõdurid. — Ema, küll on neil ilusad mütsid! — hõiskas laps rõõmsas üllatuses, nähes läikiwat waskseid kiiwreid keskpäewa heledas päikeses. Järsku seisatasid sõdurid. Ema tungis ligemale. Sõdurite keskel oli keegi mees, talle oli selga seotud raske kahest palgist kokkupandud rist. Kuumuse ja raskuse tõttu oli hukkamõistetu nõrkemas. Asjata püüdis ta põlwedelt ennast püsti ajada, ka sõdurite löögid ei näinud mõjuwat. Ohates laskis wiimaks pea rinnale. Järsku astus rahwa hulgast keegi mees, kummardus õnnetu kohale, sõlmis lahti köie, millega ristipalk hukkamõistetu selga seotud, aitas nõrkenu üles ning wõttis siis risti oma tugewale õlale. — Isa! — sosistas Taawet imestades. Rahwas tungis edasi, nende keskel Jeesus. Ka Taawet emaga läksid inimestega kaasa, Käisid kaua. Wiimaks peatus rahwahulk. Ema Taawetiga oli üsna taha jäänud, nad ei näinud midagi, kuulsid ainult midagi kopitawat, kuulsid ka walukarjatusi. Ema tungis lähemale. — Waata, kas näed

nüüd —, ütles ta ja tõstis Taaweti õlale. Poisike oli nüüd kõrgem, kui kõik teised ja nägi üle inimeste peade risti, millele naelutatud käsi ja jalgupidi sama mees, kes teel ära nõrkenud. Lapsuke waatas ja ta wäiksel südamel hakkas kahju, väga kahju sellest mehest ristil. Ta waatas käsi, millest läbi löödud tugewad naelad, ja jalgu, mida mööda nirises alla punane weriojake. Pisarad tungisid poisikese silmi. Seal tõstis ristilöödu pead. „Mul on janu“, lausus ta walu pärast wärisewal häälel. — Oh oleks minu weekruus siin! — ahastas wäike Taawet. Sel silmapilgul tõstis Jeesus pead ja waatas otse Taaweti silmadesse. Taawet arwas, et ta päikesesse waatab, nii palju armastust, walgust ja hädust woolas Jeesuse silmadest. Langes Taaweti lapsehinge, kui wägew kosk, läbis ta keha, nõrgad elutud jalakesed....

— Ema, pane mind maha! — rabeles poisike. Imestades tõstis naine lapse õlalt. — Pane mind maha! — tungis laps imeliku wärinaga hääle. Poolteadmatult laskis ema Taaweti maha libiseda — laps seisis, seisis oma jalgadel ja waatas emale särawate silmadega otsa. — Ema, Jeesus waatas minu peale! Ma olen terwe, ema! —

— — — — —  
— — — — —

Mõni päew pärast seda töötas ühel warahommikul Taaweti ema rikkamehe rohtaias. Ka wäike Taawet oli kaasas ja jooksis kilgates põliste õlipuude all. Küll oli tal nüüd palju waadata, näis nagu oleks maailm tema jaoks alles mõne päewa eest loodud.

Korraga nägi ta kõnniteelt kedagi tulewat. — See on wist aiaperemees — mõtles laps ja astus talle teretades wastu. Ka wõõras teretas, ta häälel oli nii imearmas kõla, et

lapsuke talle otsa vaatama jäi. —  
Jeesus! — hõiskas ta siis. — Sina  
elad, Jeesus! — Önnistegiija kumar-  
das ja suudles lapse kähärpeakest.  
„Jah, mina elan, elan ja armas-

tan sind! Ka sina pead elama!“  
Lapsukene tahtis haarata ta käsi,  
kuid juba oli Jeesus eemal, pikka-  
misi hõljus ta kaugemale, kuni ka-  
dus õlipuude hallide tüwede wahel.

## Mutionu pühadepidu.

A.

Elas metsas mutionu  
keset kuuski noori, wanu.  
Kadakpõosa juure all  
eluruum tal sügawal.

Paistis juba päike ere,  
pääsis lumest samblapere,  
välja puges putukas,  
tiibu triikis libikas.

Liginesid kewadpühad.  
Laines põllud, laines luhad.  
Mutiperes kibe töö —  
pühad käes on üle öö.

Onu ise jooksis poodi,  
ostis pärimi seitse loodi,  
hakkas õlut pruulima,  
tädi sai woolima.

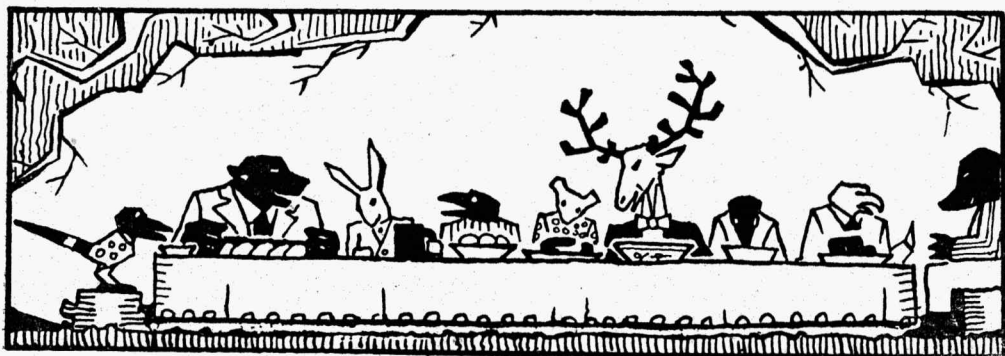


Lapsed keetsid mune hooga  
ja weel mõnda muudki rooga,  
wanaemal süldipott  
podises kui wähihott.

Kui siis algas kallis püha —  
laual kannus õlu wiha,  
süldikausse rida pikk,  
worstirõngas kõwerik.

Tuli kokku külalisi  
karwaseid ja sulelisi —  
lendas wares, harakas,  
kull ja kaaren nupukas;

wantsis uhkelt karuhärra,  
weeres siili okaskera,  
jänes nudisabaga,  
oraw kikkiskõrwaga;



joostes tuli wäle põder,  
hiljaks jäi weel reinuwader.  
Siis kõik lauda istusid  
pidurooge maitseisid.

Karu imes mesikooki,  
jänes rüüpas õllejooki,  
wares mune krõbistas,  
harak sülti lobistas.

Põder limpsas õunasuppi,  
oraw nãris worstijuppi,  
kaarnal kapsapirukas,  
kullil lihawiilukas.

Aeti juttu, tehti nalju,  
lauldi, joodi õlut palju, —  
Uimane ju karu pea,  
teisedki ei piiri pea.



Jänes tantsis, õlletujus  
siili käpa peale wajus.  
siilikene kiljatas —  
linnupere ehmatas.

„Mis sa kilkad, nõelakera!“  
tõstis kuri kaaren kära.  
— Ole wait, wa pigilind,  
siin ei keegi karda sind. —

Riiu sekka segas karu, —  
joobnult pole kelgi aru,  
näitas hambaid rebane,  
puskles põder wagane.

Mutirahwa raskeks mureks  
riid läks wiimaks wäga  
suureks,  
kausid, tassid lendasid,  
kisklejad waid undasid.

Kui siis wiimaks lõppes tüli,  
siili kasuk lõhki oli,  
karul katki kistud west,  
reinul kadund kõrwaldest.

Harakal ei olnud saba,  
jänes otsis karku taga,  
kaaren paistes nokaga,  
põder jäigi lonkama.

## Waldikese talwine leid.

A.

Wäike Waldi ronis lauale akna all, pühkis käekesega uduast aknaklaas: nii et hakkas sisse paistma kewad-talwise keskpäewa päike. Waldike hammustas tükikese wanaemalt saadud mesileiwast, surus siis ninakese wastu aknaruutu ja waatas wälja. Jälgis pilkudega ema, kes tuli ämbritega laudast. Emal oli seljas kaskas, mis kobises, kui puutus millegi külge. Ämbrite serwad oli jäätunud, nagu oleks sinna angunud sula rasw. Ema ruttas kaewule.

Kaewgi oli paksult jäätunud, rakkepalk ümmargune, nagu määratu kasukawarrukas, ja klaaslibe. Hallwalged jääpurikad rippusid alla terawad, kui linaharja piid. Kohale, kust wõeti wett, oli kuhjunud kõrge jäämägi, mille isa wana kirwega raiunud konarliseks, et ema ei libiseks wett wälja tõmmates.

Waldi silmitses Murkat, kellel oli nüüd tegemist, sest ema hakkas lambaid jootma. Kallas joogi laudaees olewasse pikka künasse ja awas siis

lambalauda ukse. Eelkõige kepslesid wälja wäikesed walged ja mustad tallekesed, hüplesid kõrges kaares mööda lumme-kaewatud laudateed. Wanad lambad asusid küna ümber, üksteist tõugates ja otsides paremat paika. Murka wehkis karwase sabaga ja kõndis lauda poole, urisedes kelmi tagasihoidlikkusega. Teadis ta ju, et suur must, kriimusilmadega oinas temaga alaliselt tüli noris. Ka nüüdki kordus igapäewane lugu. Oinas oli kõhu täis joonud ja parajasti habet lakkudes silmas Murkat. Raputas pead, taganes paar sammu ja kõpsis siis julgel astel Murka poole. Murka urises ja haukus. Sellest said tähepanelikuks mõned lambad ja järgnesid oinale. Kuid Murka ei hakanudki ootama, kunni see wapper sõjawägi tikuks ta naha kallale, haugatas narritades paar korda ja lipsas puupinu taha. Saanud oinas oma abilistega lauda ette tågasi, oli Murka juba wäljas ja jalad laiali kilkas haukuda laudapoole. Kordus endine sõjakäik, kuni ema lambad lauta ajas.



Waldike pistis suhu wiimase tüki mesileiwast. Ei tea, kas neil mesilindudel ka külm on neis majakestes, mis isa lakka wiis, kui lumi tuli. Ei tea, millal see lumi küll läheb! Poisu waatas karjatänawale, mis kuhjaga lund täis. Teibaotsakesed waewalt ulatusid lumest wälja ja olid kui must nõõbirida kahelpool walget lumiselga. Kohe uskumatu näis, et see lumewirn kord kaob, ja jälle tänawaia ääres kaswawad wõililled ja kõrwenõgesed, millega ema wärwib ilusaid punakollaseid mune jaanipäewaks. Ei kuidagi osanud mõelda, et paistab päike nii palawasti, et kassi-

Ants ja Murka aida alt wilust wäljagi ei tule, Waldike ise õues lippab paljajalu ja paljapeaga, ning lambad karjast tulles lõõtsutawad nagu raudteemasin, millega Waldi sõitis linna tädile. Ja et niipalju kärpseid on, et suhu tükiwad kui sööd, ja wana päits lehmgi nende pärast karjast koju jookseb. Nüüd on aga nii külm, et isa habe ära jäätab ja ta käed kindnaste seeski külmad. Waldikešelgi jalad külmetawad mõnikord soojais wiltides, kui läheb Murkaga sõitma. Ah jah, sõitmas pole täna käinudki.

Poisu ronis ettewaatlilikult laualt toolile ja sealt kiiruga kööki, kus ema pliidi ees käsi soendas. „Mis nüüd, pojake?“ kallistas ema Waldi kuldset peakest. — Mukaga sõitma! — wadistas wäike suukene. „Pisipai, taadile pole weel asjast räägitud, ega sa üksi minna wõi, Murka hakkab mõnda jänest wõi lindu taga ajama ja wiib sinu kus seda ja teist. Mine küsi, kas taat tulla saab.“ Rutuga ajas Waldike kasukakese selga, ema aitas ukse lahti teha, ja järgmisel silmapilgul põrutas poiss wanaisa ukse pihta. Wanaisa ja wanama elasid sama maja teises otsas ja nende tuppaa pääsis ainult õuest. Wanaisa tundis juba koputamisest, kes ukse taga, juba nõnda oli juba mahà tehtud, et algas järgmine kahekõne:

Wanaisa: Kes seal taob?

Waldi: Mina!

Wanaisa: Kelle „mina“ sa oled?

Waldike: Wäike-Ati!

Wanaisa: Mis sa siis lõhud siin minu ust?!

Waldi: Taat, lähme Mukaga sõitma!

Wanaisa: Kui sa minu ka wõtad sõidule, siis teen ukse lahti ja tulen kaasa.

Waldi: Jah, taat, tee aga ruttu uks lahti!

Wanaisa awas ukse ja poiss tormas tuisuna tuppaa. „Eit,“ hüüdis ta ärewusest hingeldades, „anna taadile soojad sokid ja kindad, meie lähme sõitma!“ Rutuga riietutakse. Ka Waldile lisatakse juurde weel

mõni rätik ja jalgade jaoks annab wanaema kaasa oma wana kasuka. Siis minnakse õue. Taat toob aidaesiselt poisid kelgukese, hüüab Murka ja rakendab ta kelgu ette. Murka on suur, tugew tiheda kollase karwaga koer, kes poisut väga armastab ja erilise heameelega kelgu ees traawib. Ega pole temal rangisid ega looka, nagu päris hobusel, temal on waid tugew kaelarilm, mille küljest käib kelgu külge neli rihma, kaks koera selja pealt, kaks kõhualt.

Wanaisa mähkis poisid jalakesed hoolega kasukasse, wõttis omale suusad, ja sõit läks läbi heinamaatuka põllule, kus lõpmatu lage ja kus tihti jooksid püüsid.

Oli sügaw talw. Lumilade ulatus metsas poole puieni, ja põõsastest paistsid waid käharad ladwatipukesed, mis särawalgel pinnal näisid üksikute pisitillukeste metsatukakestena. Jänes kekitas nende wahel talweööl, mis oli sinine ja wali kui teras. Kekitas kõrwade üles-alla liikudes ja krõpsutas mõnda heinakört, mida härmunud hobusega weetawast koormast heitnud hangele tuulehiil. Kõrrekeseid lõdisesid hangel, kunni kukerpallitusid põõsa warju. Sealt korjas neid jänes, ja südatalwel, kui külm käreدامast käreدام, julges aoajal hirwgi näljasunnil wälja libiseda põlisest laanest, toitu püüdma heinaladude palgiwahelt, lumme kükitunud kuhjadest ja heinaweoteilt. Põllul jälle, mõne lumekühmu taga nagu istuks keegi nägematu ja hooti puhuks lund tuiskama. Lumeojakesed jooksid wihisedes üle siniwalge pinna, kuni laiali walgudes waibusid.

Põlluweerel waatas wanaisa rebaseraudu, mida asetanud sinna punakuuelise wargapoisid tabamiseks. Wanaisa ise just suurt wiha ei kandnud rebase peale, aga wanaema oli väga kuri, sest tema lehtarjaga tähnalise tibu wiis rebane mullu suwel ära. Just päise päewa ajal, kui isa-ema ja wanaisa heinamaal olid, wanaema ise laudas lehmi lüpsis, ja Murka kange kuuma eest aida alla wilusse

oli pugunud ja sinna magama jäänud. Siis hakkas korraga toataga kole kanakisa, ja kui Murka ning wanaema kohale jõudsid, polnud tähnalist tibut enam ühti. Karja-Dreesi, kes kapsas sigadele rohtu kitkus, oli ise näinud, kuidas rebane jooksis saba sirewil ja kana hambus. Kana tiwad aga teinud weel sapa-sapa. Sellepärast siis ka wanaema enne ei jätanud, kui wanaisa rebaseraud tõi ja põlluweerele asetas. Kuid rebane oli kawal ja raudu ei läinud, oli küll näha, et käis raudade juures, ümber ringi kohe tammus, aga sisse ei läinud. Muudkui teisepere Pontu jäi käppapidi wahale ja lonkas weel mitu aega tagant järgi.

Ka tänagi öösel oli rebane raudade juures käinud. Murka nuusutas jälgi ja haukus. „Lähme õige jälgi mööda edasi,“ ütles wanaisa, waatame, kuhu ta läks. Murka torkas nina maha ja wilas nii ruttu edasi, et wanaisa suuskadega kaugele maha jäi, ja Waldike hirmuga kelgust kinni hoidis, et maha ei kukuks. Järsku peatus koer. Siin oli hangel hallikirjuid sulgi. Murka nuusutas neid hoolega. Wanaisa jõudis järele. „Näh, siin söönud teine püü ära,“ sõnas ta sulgi waadates, „murdja ikka murdja, ei halasta kellegi peale, olgu kodu- wõi metsalind. Kuhu ta ise nüüd küll puges?“ ja wanaisa waatas otsides piki lumewälja. Järsku hakkas Murka kiunudes haukuma ja kippus minema. Wanaisa haaras kelgu seljatoest. „No-noh, mis sa nüüd nägid?“ Waatas isegi sinna poole, pani käe silmade warjuks, sest paistis hele kewadtalwine päike, ja lumi sätendas nii, et silmadel walus hakkas. Koer aga õiendas kaela, tõusis tagumistele käppadele ja püüdis waadata lähema hange taha. Seal puperdas midagi lumel, wäike hall koguke. „Waata, Waldi, kes seal hange taga liigutab!“ — Ei mina näe — wastas poiss kasuka seest. Wanaisa wõttis ta sülle, lükkas suure karwase mütsi, mis Waldile silmade peale langenud, pisut tagasi ja näitas käega eemale: „Waata!“ — Jah,

nüüd näen, see on wist siil, on niisuke hall — arwas Waldi. „Mine nüüd ikka, ega siis siil talwel wäljale tule,“ waidles wanaisa wastu, see on wist wäike püü. Oota siin ja pea Murka kinni, ma lähen katsun, ehk saan kätte.“ Ta läks wäheldase lumejoomekese poole, mille taga liigutas ja puperdas wäike hall koguke. Kumardus wanaisa ja wöttis ta pihku. „Waata,“ hõiskas Waldile, „eks ole mul õigus, püü jah!“ Waldike oli kelgus püsti tõusnud ja sirutas käed wanaisa poole. — Anna, anna mulle! — „Istu nüüd ilusasti kelku, siis ma panen ta su sülle,“ ütles wanaisa, „wiime ta koju.“ Waldike istus, wanataat kohendas talle kasuka hästi jalgade ümber ja andis siis püükese poisi sülle. „Hoiaga hellalt, et haiget ei saa, tal wist tiib wigane, ega ta muidu teistest maha jäänud.“ Laps wöttis püükese kallistades käekeste wahele. Oli armas hallikirju linnukene. Ta terased silmad waatasid poisile targalt otsa. Köhn kehake aga lõdises, ei tea kas külma wõi hirmu pärast.

Murka sörkis kojupoole. Sõitsid põllupeendra serwa mööda, kus paistsid wälja lumest üksikud raaged oblikaputked ja hallpruunid kuivanud raudrohud. Wäiksed linnud olid wist käinud seemneid nokitsemas, oli lumel palju tillukesi jälgi ja mõni kirju suleke. Ka jänes oli siin kekerdanud, sest ümargusi pabalaid kui suuri herneid paistis siin-seal. Paaris kohas oli hangel hallwalgeid karwatutikesi. „Näe, jänessed kiskunud siin,“ sõnas wanaisa, „tea mis neil ka asja riielda.“ Murka lükkas ninaga karwatutti ja kilgatas naerda. Waldikesele oli karwamüts päris nina peale wajunud. Paistsid wälja ainult punetawad põsekese ja tillu suukene. „Ma ei näe, taat,“ kaebas poisu. Wanaisa jäi seisma ja peatas ka Murkat. „No noh, müts, kuhu sa poisi wiid!“ naeris ta ja kohendas Waldikese mütsi, kunni serwa alt paistma hakkas kaks suurt silma, nagu särawat tähekest. — Noh, kus need jänessed kiskusid? — küsib suu-

kene. „Waata,“ näitab wanaisa karwatükikesi. Waldi waatab hangele, naeratab ja wajub jälle kõssi kassasse.

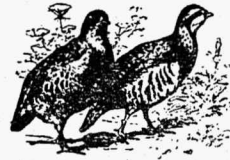
Kui koju jõudsid, oli wanaema uktsel. „Noh, kus need reisimehed täna nii kauaks jäid? Kas rebase naha töid mulle, Waldi?“ — Ei, lebane ei lähe lauda, aga waata, eit! — Laps sirutas rõõmuerutuses mõlema käega püükese wanaema näha. „Sina heldeke, mis sa nüüd leidsid!“ hüüdis wanaema tõsise imestusega. „Oota, ma aitan su tuppä.“ — Ära tee püüle haiget, temal on tiib katki — hoolitses Waldike targalt. Wanaema aitas mõlemad tuppä. „Waata aga, et kassi-Ants toas ei ole, sööb su püü ära,“ hoiatas ta lapse üliriideid ära wõttes. Wanaisa tuli uksest. — Taat, ära lase sisse kassi-Antsu, sööb püü ära — hädaldas Waldi. „Ei lase, ei lase,“ rahustas wanaisa, „püüle teeme ilusa warbadest majakese, sealt ei saa teda kätte ükski kass.“ — Aga kuhu ma ta niikauaks panen, kui uus maja walmis saab — kurtis laps. „Küll me talle koha leiame, oota ma kohe waatan,“ trööstis wanaema ja läks wälja. Natukese aja pärast tuli tagasi wäikese kartulikorwiga, millel natuke pehmeid heinu põhjas. „Noh, pane nüüd püükene siia sisse, siin tal hea pehme ja soe. Aga süüa pead talle ka andma,“ ütles ta. Püü oli soojamüüri äärde tipsinud ja seisis seal kohewil sulgil. Laps wöttis ta õrnalt kätte ja pani ettewaatlikult korwikesse. Siis wöttis wanaema alustassi, murendas sinna natuke leiwarasukesi, tõstis paar lusikatäit piima peale ja ulatas Waldile. „Anna nüüd püüle süüa, Waldi.“ Poiss pani tassi linnukese ette. See ei waadanudki. — Tal wist tiib walutab wäga — arwas Waldi. „Eks waatame,“ ütles wanaema, wöttis püükese korwist wälja ja lükkas sõrmeotsaga tiibasid lahti. Sulged wahel oli suur werine hambajalg.

— Siit wist lebane hammustas! — kiljatas Waldike. „Sedawiisi see wist on,“ arwas ka wanaisa, kes lähe-

male astunud. Wanaema pesi haawa puhtaks ja sidus walge lapiga kinni. Siis pani linnukese korwi tagasi. Kohe hakkas püü raasuke si nokkima. Waldike kükitas korwi kõrwale ja waatas hoolega igat linnu liigutust. Kui püü söönud sai, pühkis ta noka puhtaks, kössitas heinte peale maha ja jäi tukkuma. Wanaema laotas oma wana põlle korwile peale. „Nüüd ei saa kass teda kätte,“ ütles ta.

Teisel päewal tegi wanaisa püü majakese walmis ja wärwis roheliseks. „Sellepärast,“ ütles ta, „et püü arwaks, et ta rohelisel põllul elab.“ Kuid püü ei tahtnud hästi majakeses olla, ja kui Waldi ta wälja wõttis, jooksis wudinal mööda põrandat ja ei jäänud poisist sammugi maha. Kui Waldike oma mänguasjadega põrandal mängis, kössitas püükene juures ja waatas hoolega poisi tegewust. Wahel kõndis uhke näoga keset mänguasju ja koputas nokaga mõne pihta. Ta sai warsti

kõigi majaloomade sõbraks ja nok-sas wahel isegi kassi-Antsu sabast. Kass ei mõelnudki püükest ära murda, pidas teda wist wäikseks kanaks, mängiski temaga wahel. Püükene lõob, naksti, nokaga — patsti, kass kápaga wastu. Ainult kukke kartis hirmsasti. Kui kukk laulis, siis pistis lennus inimeste juurde. Waldike armastas püükest wäga. Hommikul ärgates ja õhtul magama minnes oli ikka püü meeles. Kui poiss hommikul kauaks magama jäi, lendas linnuke ta wäikse woodi serwale ja ootas seal, kuni poiss üles tõusis. Söögiajal lendas tihti lapse põlwele ja waatas, kuidas Waldi sõi. Kui kewade tuli — — — aga sellest jutustan edaspidi.



## Lumemehe õine sõjakäik.

A.

Linnas maja ees, tänawast pisut eemal seisis lumemees. Lapsed olid ta hommikul kokku pätsinud, ta oli waewalt kümme tundi wana, aga ümmargune ja tüse nagu waat. Käes oli tal luud, millega kangesti tahtis ähwardada möödaminejaid, aga kartis kordnikku, kes lähedal edasi-tagasi käis. Saabus öö. Lumemehel hakkas igaw. Püüdis aknaist sisse piiluda, kuid, napsti, pani kojamees luugid ta nina eest kinni. Oleks läinud heameelega tuppa, aga kartis kojameest ja sooja. Mõtles siis õige ajawiiteks linnas jalutada. Wõttis luua õlale ja paterdas tänawaserwa mööda edasi. Ta oli tähele pannud, et inimesed tänawal mõnikord üksteist teretasid. Ega lumemeeski tahtnud teisiti teha, kui keegi wastu tuli, teretas, aga et tal mütsi polnud, mida kergitada, ja et ta liiga paks oli — ja kumardada ei saa-

nud, siis wibutas ta luuaga. Sellejuures kraapis ta hulga lund hangelt inimestele silma. „Küll keerutab tuisku“, sõnasid inimesed, aga lumemeest nad ei näinud, sest ta oli ju sama walge kui lumi.

Päterdas teine kelgumäele, kus lapsed päewal liugu lasksid. „Katsun ka õige seda lõbu“, otsustas lumemees ja liugles mäest alla. Kuid mägi oli järsk ja lumemees liiga raske, sellepärast läks sõit nii tulise hooga, et sõitjal pea pööritama hakkas ja ta poole teed kukerpalli alla weeres. Kui alla jõudis, olid püksid lõhki rebenenud ja teine silm kadunud. Kahmas peoga lund ja patsas selle pükstele lapiks. Silma muidugi enam ei leidnud. Pahandas wähe aega, siis haaras luua ja marsis edasi. Jõudis liuwäljale, aga seal oli wäraw suletud. Lumemees piilus läbi wärawa ja logistas käepidet,

kuid wäraw oli lukus. Ta oleks seal weel õige kaua kolistanud, kuid järsku tundis, et hakkab nii sant tunne, just nagu läigib südame ümber. Waatas ringi ja nägi, et seisab just weeloigu peal. Suure rutuga kobis minema, kuid teine jalg oli lühemaks jäänud ja lumemees lonkas tublisti. Wantsis kiiruga apteegi poole palderjaani tilkade järele, sest südamepööritus tegi liiga. See käik wõttis palju aega, sest apteegi tänawale oli raputatud liiwa ja see ei meeldinud lumemehele põrmugi. Tahtis jalad ära kulutada. Ometi jõudis wiimaks apteegi ukse ette. Kuid siin ootas jälle äpardus. Apteegi ukse wahelt tuli nii palju sooja õhku, et lumemehe silmad kirjuks läksid. Wõttis wiimase jõu kokku ja kobis tänawanurgale, kuhu puhus winge põhjatuul. Siin hakkas nagu parem, aga pea oli ikka weel pisut segane. Lumemees mäletas, et wäike Linda, kui ta temale, lumemehele, käte jaoks lund kokku weeretas, maha kukkudes oma jala walustasti ära löi. Nuttis, waenekene, kibedasti, kuni ema tuli ja ütles: „Ära nuta, lähme arsti juurde, küll see teeb terweks.“ — „Eks ta siis mindki terweks tee“, mõtles lumemees, otsustas arsti üles otsida ja paluda, et see talle külmad rätikud ümber seoks. Arsti ukse täha jõudes ei leidnud aga uksekella, sest õõ oli kaunis pime. Tägas siis luuawarrega wastu aknaluuki. „Küll on täna kange tuul“, ütles arst, kes parajasti woodi heitis, „kolistab aknaluukide kallal.“ Lumemees ootas ja kolistas, aga kui keegi ei ilmunud, mõtles: „Mõni asi nüüd see arst, otsin ise jääkeldri ülesse ja istun seal, kuni parem hakkab.“

Läkski. Tüki maad läinud, nägi järsku tee peal oma surmawaenlast — tuld. Töölised olid keset tänawat tule teinud, sulatasid lahti kinnikülmanud weetorusid. Lumemehel tuli nii kange wiha ja hirm, et kogu keha wärisema hakkas. „Oota sa“, mõtles ta, „katsume ometi kord, kes kangem.“ Lumemees ni-

hutas enese tule juurde ja sülitas tulde. Kuid järsku hakkas tal warba otstes nii kange walu, et kõhuli tule juurest ära roomas. „No oota, ega sa weel ei pääse“, mõtles lumemees wihaga, „lähem kutsun omale abi“. Läkski. Waatas üle esimese hoowiplangi. Näh, seal oligi lumemees, sama suur ja tugew, kui meegi oma. Meie lumemees kutsus luuawarrega. Wõõras lumemees nihutas enese plangi äärde, aga ei jaksanud üle ronida. Wiimaks upitas poole keha üle plangi. Meie lumemees tahtis asja kiirustada ja sikutas wõõrast peast, kuid nüüd juhtus õnnetus. Wõõras lumemees murdus pooleks, tagumine pool kukkus mütsudes hoowi sisse ja esimene pool, patsti, meie lumemehe pähe. Lumemehe silmad löid tuld walu pärast ja kui ta asja hoolsamini järele uuris, leidis, et oli ilma jäänud teisest kõrwast. Ei kuulnud selle kõrwaga enam ühti! Suure meelepahaga kükitas lumemees plangu äärde ja siunas tasakesi tükk aega. Kuid ega ta sellepärast ei jätnud. Tõusis ülesse ja wantsis edasi. Suuri äpardusi talle nüüd enam ei juhtunud, muud kui ühe hoowiwärawa taga oli koertega kimbus. Kui lumemees parajasti wärawa peale koputas ja teist lumemeest wälja kutsus, pistsid koerad pead wärawa alt ja naks ja naks meie lumemehe warwastest kinni. Pääsis sellest hädast kaunis kergesti, torkas luuawarrega wähe wärawa alla ja koerad tõmbasid pead tagasi. Kui nad jälle usaldasid wärawa alt wälja waadata, pättas lumemees juba eemal.

Tüki aega lonkas ta mööda linna, jalad juba kulusid lühikeseks, kuni wiimaks kokku korjas terve pataljoni lumemehi. Uhkelt marsisid nüüd tule poole, eel kõige meie lumemees luud õlal, ühes allesjäänud silmas leekis kole kättemaksmise nõu. Temale järgnesid teised, kes suur, kes wäike, kellel luud, kellel mõni muu togi õlal. Kui nad parajasti üle sõidutee wenisid, tuli auto. Ja et meie lumemees ainult ühe sil-



maga nägi ja ainult ühe kõrwaga kuulis, siis ei märganud ta autot ja ei teadnud oma sõjawäge hoiatada. Auto sõitis otse pataljonist läbi. Oh seda hoigamist ja walukisa! Pool pataljonist oli kadunud, kes surnud, kes raskesti haawatud. Ülejäänud osa aga marsis wapralt edasi. Jõudsid wiimaks tule juurde. Töölised

oli eemale tööle läinud. „Seiske! Parem pool!“ komandas meie lumes. „Asuge ringi ümber tule ja igaüks puhugu kuidas aga jaksab, küll ta siis ära kustub!“ Tegid nõnda. Küll oli walus warbail ja ninadelgi, kuid püüsid wahwalt pailgal. Kui töölised jälle tule juurde tulid, nägid nad järgmist pilti:



## Lobo.

Jutustus Currumpawi kuningast. Tõlkinud A.



### I.

Currumpaw on mõõtmata suur karjakaswatuskoht Uus-Meksiko põhjapoolses osas. Mahlakatel rohelistel rohulagendikkudel elawad tugewad anniküllased karjad, ja läigiwad hõbedased kalarikkad jõed, mis wiimaks ühinewad Currumpawi jões, millest nime saanud ka maa-koht. Kord oli siin piiramata wõimuga ainuwalitsejaks, kelle ees wärises kogu maa, wana hall hunt. Wana Lobo, wõi kuningat, kuidas

meksiklased teda lühidalt nimetasid, oli hiigla suur juht kurjakuulsusega hallhüntide rööwsalgas, kes palju aastaid hirmul hoidis kogu Currumpawi oru. Karjased ja farmerid\*) tundsid teda väga hästi, ja kuhu ta oma seltsimeestega ilmus, haaras kabuhirm karju, wõimetu wiha ja meeleheide karjaomanikke.

Wana Lobo oli hiiglane omasuguste seas, ta kawalus ning jõud wastasid ta kogule. Ta käskiwi hää, mis tihti läbi öö lõikas, oli liiga hästi tuntud ja eraldus täiesti ta järelkäijate omast. Harilik hunt wõis huluda kogu öö karjaste laagri läheduses, see äratas ainult möödamine-wat tähelpanu, kui aga wana kuninga sügaw ja ähwardaw hulg õõpimeduses lõikawalt kostis, teadsid kuulajad, et järgmisel hommikul nii mõnigi karjaomanik leinab oma paremaid, werisel rööwretkel häwitatud loomi.

Wana Lobo rööwsalk oli üsna wäike, see on asjaolu, mida ma kunagi ei mõistnud, sest kui hundil on niipalju wõimu ja jõudu, kui oli Lo-

\*) maaomanikud.

bol, siis meelitab see arutu palju järelkäijaid kokku. Wõib olla, et Lobo ainult niipalju hunte oma karjas sallis, kuipalju tal hädasti tarwis läks, wõib olla ka, et ta metsik, talt-sutamata iseloom takistas karja kaswamist. Tõsiasi on, et ta hirmuwalitsuse lõpul terve rööwsalk koosnes ainult wiiest hundist. Igaüks selles karjas oli metsaline, mille sarnast raske leida, eriti üks neist oli tõsine hiiglane, kuid ka see jäi kaugele maha Lobo kogust ja wahwusest. Olid weel mitmedki silmapaistwad hundid selles karjas, tähepanu äratas ilus walge emahunt, keda meksiklased Blankaks nimetasid. Osutus tõsiasjaks, et walge emahunt oli Lobo abikaasa. Haruldase jooksjana oli tuntud weel üks kollane hunt Lobo karjast, kellest räägiti, et ta mitu korda wäljalgse antilope jooksul tabanud ja karja toiduks maha murdnud.

Tihti ilmusid metsalised loomaja lambakarjaste waatepiirile, ja peaaegu uskumatuid hirmulugusid räägiti neist. Nende elu oli tihedalt seotud karjaomanikkude huwidega, kes walmis olid hunte terwelt maakeralt häwitama. Ei leidunud ainukestki karjaperemeest Currumpawis, kes wabatahtlikult poleks ohwerdada tahtnud tähtsa osa oma härgadearwust, et wastutasuks saada Lobo nahka. Kuid iga hunt Lobo karjast näis olewat suurematu, nad põgenesid osawalt ülesseatud püünisest, pilkasid kütte, põlgasid mürke ja püügiauke ning wõtsid enam kui wiie aasta kestes Currumpawi karjaomanikkudelt tublisti maksu, vähemalt ühe lehma päewas.

Selle maksukohustusega arwestades häwitas rööwsalk rohkem kui 2.000 kõige wäljawalitudat kari-looma, sest ainult kõige paremad rahuldasid nende werijanu.

Põline rahwausk, et hunt alati näljane on, ei tõestunud selle metsiku rööwsalga juures.

Nad olid hästitoidetud ning ras-

wased ja wäga piinlikud söögiwalikus. Loomulikku surma wõi külgehakkawasse tõppe kärwanud looma põlastasid nad ja jätsid ta rahulikult sinna paika. Harilikult olid nende söögilaul aastase mullika wõi wärsi õrnemad ja mahlakamad kohad, wanu härge ja lehme nad ei puutunud. Ka oinaliha ei maitsenud neile, kuigi nad mõnikord endid sellega lõbustasid, et terve lambakarja murdmiskires häwitasid. Nii murdsid Blanka ja kollane hunt ühel nowembriööl kakssada wiiskümmend wiis lammast, kindlasti ainult lõbu pärast, sest ainustki suutäit polnud nad maitsnud oma ohwite lihast.

See juhtumine ajas inimesed energiliselt nende wastu wõitlema. Iga aasta tarwitati lugematuid abinõusid nende püüdmiseks, siiski elasid ja rüüstasid nad rahulikult edasi, just kui pilgates oma waenlaste hoolsaid häwitamiskatseid.

Kõrge tasu lubati Lobo tabajale, peideti mürki igalepoole, kuid Lobo teraw silm märkas seda ikka aegsasti ja ta hoidis hoolsalt eemale sarnaseist asjust. Kuid midagi kartis Lobo ometi, ja need olid laskeriistad. Ta teadis, et iga Currumpawi elanik enesega laskeriista kaasas kandis, ning sellepärast ei kipunud Lobo kunagi inimese kallale. Kogu hundikari põgenes, kui inimest nägi lähenewat.

(Järgneb.)

## Ülesanne.

Wõta paremasse kätte tikk, siis siruta käed kahele poole wälja ja tõenda, et tiku pahemasse kätte toimetad ilma käsi ühe-teise wastu puutumata. Muidugi ei usu seda keegi, kuid sa näitad, et see siiski wõimalik. Toimid järgmiselt: paned parema wäljasirutatud käega tiku lauale, keerad pahema külje ja wõtad pahema wäljasirutatud käega tiku laualt. Nõnda lahendatakse pealtnäha keeruline ülesanne üsna lihtsalt.

